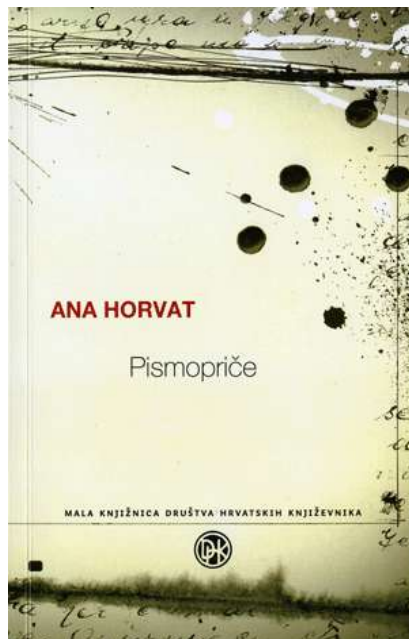

Književnost - Nove priče Ane Horvat

Tužno nasmijan *chat*

Ljerka Car Matutinović

Ta već raširena engleska riječ ne znači samo čavrljanje i ćaskanje. Njezina recentna simbolika reprizira se revnosno na takozvanim društvenim mrežama kao što je Facebook, gdje se umnožava opsjednuta temama i gdje živi svoj osebujan život u kontrapunktima slaganja i neslaganja, *lajkanja* i *nelajkanja*. Dakle, ta nepotrošiva i sve više nazočna energija kojoj je cilj *porazgovarati* (*to have a chat*) vizualizira neočekivana i često paradoksalna razmišljanja. Upravo sam tako doživjela novu knjigu Ane Horvat u kojoj neobičan spoj *pisma* i *priča* otkriva jedan zapravo neusklađen svijet svuda oko nas (dopuštam: i u nama!), koji se povremeno gura „ispod tepiha“ da bi nas tu i tamo, u realnosti, „zaskočio“. Sama autorica svoja iskrena i ničim zamagljena stajališta, pojašnjava ovako: „Suočiti se s nekim/nečim i reći mu to – nešto u lice i tako razriješiti, makar najdobronamjernije i nježno, mnogo je teže nego iz tople skrovitosti radne sobice u potkrovlju, nakon mnogo vremena, pisati pisma koja su dobila prezime – *priče*.“

Anino originalno razmišljanje koje je u oštroj suprotnosti od već usvojenog mišljenja, ne mora se smjestiti pod zajednički nazivnik paradoksalne ili epistolarne proze. Ono je osebujan spoj autobiografskih sjećanja i memoarskih zaleta u nerazriješene *vtloge* prošlosti. Autorica se svrhovito ne zavarava da će ova njezina nesvakidašnja proza o svakidašnjem nešto popraviti ili objasniti, ona jednostavno odlaže *teret* života u priče pisma kako bi svoje *fajlove* oslobodila za neka druga *čudenja* nad svijetom i sobom: „Oni kojima su napisana pričopisma, najvjerojatnije ih nikad neće pročitati, što me veseli, jer hoće neki drugi – što će pridonijeti mojemu duševnom balansu za daljnje piruete.“ Što se spomenutog „veseli me“ tiče, ta me sintagma približava onom poznatom fenomenu koji se zove *užitak u pisanju*. Ili: *užitak u*

tekstu. A takvih tekstova ima naša autorica na svome literarnom meniju lijep broj. Otuda i moj naslov. Naime, sve ove priče su doista tužne, *dramatične* i *tjeskobne*, ali *sotto-sotto* provociraju barem – *smiješak*: „Ne podnosim nikakvo nasilje, ni nad ljudima, niti nad životinjama. Muči me zašto je, čime, zelje prisiljeno i tko ga i zašto prisiljava/o!? (...) „Možda bi netko od čitatelja mogao pomoći? Netko tko jede to varivo, a ne zove ga prisiljeno zelje, nego nekako drukčije, nenasilnički.“

„Ne plači što je završeno, smij se zato što se dogodilo!“ poručuje autorica citirajući Gabriela Garciju Márqueza. A dogodilo se jest. Dogodio se život – ispunjen i bogat kao i autoričina frazeologija i vokabular. I u tome je literarna zrelost ove proze: usprkos trivijalnostima i svakovrsnim preprekama koje su postale predmetom ironije, događa nam se *užitak u tekstu* prema onoj latinskoj izreci: *Carpe diem*, uživaj što se može, iskoristi dan!

O erotskom užitku što nam ga je dobronamjerno servirala autorica možda neki drugi put.